

ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ • ОБЛАСТ РУСЕ

7150 Две могили, бул. "България" 84, тел./факс 08141/2254, e-mail: dvemogili@mbox.digsys.bg

ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ (2016 – 2020)

Приета с Решение № 291/15.07.2016 г. на Общински съвет-Две могили

Използвани съкращения (абривиатури)

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

АЗ	Агенция по заетостта
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДП	Домашен помощник
ДРСЗ	Дирекция “Регионална служба по заетостта”
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане”
ДЦДВХУ	Дневен център за деца и възрастни
ЗЖХУИ	Защитено жилище
ЗМО	Звено за мониторинг и оценка
ЗХУ	Закон за хора с увреждания
КСУ	Комплекс за социални услуги
ЛА	Личен асистент
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МТСП	Министерството на труда и социалната политика
МФ	Министерството на финансите
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОЗД	Отдел “Закрила на детето”
Отдел “СЗ”	Отдел “Социална закрила”
ПГ	Подготвителни групи
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РИОКОЗ	Районна инспекция по опазване и контрол върху общественото здраве
РПУ	Районно полицейско управление
СА	Социален асистент
СИ	Специализирана институция
СОП	Специални образователни потребности
СУ	Социална услуга
СЦР	Северен централен район
ЦДГ	Централна детска градина
ЦНСТВПРД	Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психични разстройства или деменция
ЦНСТСХ	Център за настаняване от семеен тип за стари хора
ЦНСТВХУИ	Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост
ЦОП	Център за обществена подкрепа

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

Съдържание

- 1 Въведение
 - 1.1 Предистория: как е създадена стратегията
 - 1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики
- 2 Анализ на ситуацията и оценка на потребностите
 - 2.1 Тенденции в развитието на Община Две могили
 - 2.1.1 Обща характеристика
 - 2.1.2 Население – демографска характеристика
 - 2.1.3 Икономическо развитие на Община Две могили
 - 2.1.4 Транспорт и транспортни връзки
 - 2.1.5 Пазар на труда
 - 2.1.6 Здравеопазване
 - 2.1.7 Образование
 - 2.1.8 Достъп до други обществени дейности
 - 2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности
 - 2.3 Рискови групи
 - 2.3.1 Деца
 - 2.3.2 Хора с увреждания
 - 2.3.3 Самотни стари хора
- 3 Приоритети и цели на Общинската стратегия
 - 3.1 Визия, Ценности и принципи
 - 3.2 Приоритети в развитието на социалните услуги
 - 3.3.1 Приоритетни направления
 - 3.3 Основни целеви групи
- 4 Интервенция – социални услуги и мерки
 - 4.1 Дейности по приоритетно направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолацията
 - 4.2 Дейности по Приоритетно направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа
 - 4.3 Обобщена таблица за планираните услуги Община Две могили
 - 4.4 Оперативен план с времеви график за изпълнение на Стратегията
- 5 Функционални приоритетни направления
 - 5.1 Приоритетно направление
- 6 Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия
- 7 Ресурси

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

1. Въведение

1.1 Защо и как е създадена стратегията

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в Община Две могили /2016 – 2020 г./, наричана по-нататък в текста „Стратегията” е естествено продължение на Общинска стратегия за развитието на социалните услуги в Община Две могили /2010 – 2015 г./ Създаването на тази стратегия е нормативно регламентирано в чл.19, ал.1 от Закона за социално подпомагане и в чл. 36а от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Настоящата стратегия има структура, подобна на областната стратегия, обхваща 5-годишен период и детайлизира приоритетните направления, цели, мерки и дейности на областната стратегия по отношение развитието на социалните услуги в Община Две могили.

При разработването на стратегията стриктно са следвани следните **принципи и подходи на планиране**:

- Планиране с участието на заинтересованите страни на областно, общинско и национално ниво;
- Съответствие с реалните нужди на групите в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

Планирането на социалните услуги на областно ниво се реализира въз основа на изготвяне на задълбочен анализ на потребностите от социални услуги в общините. Анализът на потребностите от социални услуги в Община Две могили е изготвен след събиране и оценка на всички данни, характеризиращи социалния профил на общината: обща характеристика на общината, икономическо развитие, анализ на групите в риск, оценка на предоставяните социални услуги, оценка на наличните ресурси за предоставяне на социални услуги и идентифицирането на потребностите от разкриването на нови.

1.2 Обхват и фокус

В географско отношение обхватът на стратегията покрива всички населени места на територията на Община Две могили, като се обръща специално внимание и на малките изолирани населени места, където живеят малобройни рискови групи.

Със създаването на стратегията се цели да се преодолее неравномерността в развитието и достъпа до социални услуги. Общинското планиране има за цел да очертае насоките за създаване на мрежа от социални услуги, която отговаря на нуждите на рисковите групи и е ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. Стратегията задава както общинска рамка, така и параметрите на социалните услуги във всяко населено място в общината. Включени са социални услуги за всички рискови групи на територията на общината, като в рамката на стратегията са изведени нейните приоритети като целеви групи и услуги за периода на действието ѝ. Приоритетизирането е основано на остротата на проблемите и наличните ресурси.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики

Стратегията е разработена в унисон с принципите на **национални и международни нормативни актове**, визиращи основни насоки за осъществяване на приоритетни политики в сферата на социалното развитие.

При разработването на стратегическите документи на местно и областно ниво се прилагат принципите, утвърдени в **международни нормативни актове**, в сферата на социалното развитие, като:

- Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания и Факултативният протокол към нея;
- Конвенция на ООН срещу насилието и дискриминацията;
- Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
- Принципи на ООН от 1991 г. за защита на лицата с психични заболявания и подобряване на психиатричната помощ;
- Харта на основните права на ЕС;
- Европейска социална харта;
- Европейска харта на правата и отговорностите на възрастните хора, нуждаещи се от дългосрочни грижи и помощ;
- Европейска харта на предоставящите грижа в семейството;
- Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010 - 2020 г.;
- Европейска стратегия за здравеопазване;
- Резолюция на Европейския парламент от 9 септември 2010 г. относно дългосрочните грижи за възрастни хора;
- План за действие за хората с увреждания на Съвета на Европа за 2006 – 2015 г.;
- Всеобща декларация за правата на човека на ООН;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Конвенция за правата на хората с увреждания на ООН;
- Международния пакт за социални, икономически и културни права;
- Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г.

В документи на национално ниво, като:

- Национална програма за реформи на Република България (2012-2020 г.);
- Национална програма за развитие: България 2020;
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020;
- Актуализирана Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 - 2030 г.);
- Актуализирана стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.;
- Актуализираната стратегия по заетостта на Република България 2013-2020 г.;
- Национален социален доклад на Република България 2011 – 2012 г.;

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Национална концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора в България (2012 – 2030 г.)
- Национална стратегия за детето 2008 – 2018 година;
- Национална стратегия за демографско развитие на Република България 2006 – 2020 година.
- Национална стратегия за дългосрочна грижа - приета с Решение на Министерски съвет № 2 от 07.01.2014 г.

В документи на областно и общинско ниво в област Русе:

- Областна стратегия и план за регионално развитие на област Русе (2014–2020);
- Областна стратегия във връзка с развитието на социалните услуги на ниво община;
- Общински план за развитие;
- Общинска програма за закрила на детето.

Общинската стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

2. Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в Община Две могили

2.1 Тенденции в развитието на община Две могили и фактори

определящи групите в риск

2.1.1 Обща характеристика на общината

Община Две могили е разположена в източната част на Дунавската хълмиста равнина върху площ от 342.3 кв.км. Заема 12,1 % от територията на Русенска област и 0,3% от тази на цялата страна. Община Две могили граничи с общините Иваново, Борово, Бяла (Област Русе), а на юг и югоизток с общините Попово и Опака (Област Търговище). Територията ѝ се състои от землищните граници на 12 населени места: селата Баниска, Батишница, Бъзовец, Каран Върбовка, Кацелово, Могилино, Острица, Помен, Пепелина, Широково и Чилнов. Неин административен център е град Две могили. Той се намира на 32 км на юг от град Русе. Разположен е от двете страни на жп линията Русе – Горна Оряховица, която се явява междинно звено на Европейските железопътни комуникации север-юг (Хелзинки-Санкт Петербург-Истанбул-Атина). На границата с община Борово върви път Русе-София, който е в регионалната програма за европейско развитие и се явява транспортен коридор № 9. Също така през територията ѝ преминават два третокласни пътя: гр. Русе – гр. Бяла и с. Тръстеник – гр. Попово. Същите свързват Русенска, Търговишка и В.Търновска области.

2.1.2 Население – демографска характеристика

Демографската картина за Община Две могили, както и за цялата страна, е неблагоприятна, населението е застаряващо както в резултат на естествените процеси на раждаемост и увеличаващата се смъртност, така и в резултат на

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

протичащите миграционни процеси, които с годините нарастват. Застаряващото население се счита за относителен дял в общата численост на населението, което води до създаване на предпоставки за повишен риск от социално изключване в определена възрастова група (най-възрастните).

По данни на НСИ населението на Община Две могили към 31.12.2011 г. е 9259, от които мъже 4558 и жени 4701. Гъстотата на населението в общината е 27.1 д/кв.км, значително ниска спрямо средната гъстота за област Русе (83.3д/кв.км), Северен централен район (57 д/кв.км) и за страната (66.2 д/кв.км).

Население на Община Две могили по данни на Национално статистически институт

Община Две могили	Общо			В града			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
население към 31.12.2011 г. по пол	9259	4558	4701	4166	2061	2105	5093	2497	2596
население към 31.12.2012 г. по пол	9053	4474	4579	4106	2028	2078	4947	2446	2501
население към 31.12.2013 г. по пол	8897	4412	4485	4078	2025	2053	4819	2387	2432
население към 31.12.2014 г. по пол	8735	4322	4413	4027	1993	2034	4708	2329	2379
население към 31.12.2015 г. по пол	8655	4293	4362	3968	1967	2001	4687	2326	2361

Механично движение на населението по данни на НСИ

Община	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Две могили 2013 г.	109	53	56	128	42	86	-19	11	-30
Две могили 2014 г.	132	65	67	134	57	77	-2	8	-10
Две могили 2015 г.	175	77	98	154	68	86	21	9	12

Населението по постоянен и настоящ адрес по донни на ГРАО гр. Две могили към дата 03.02.2015 г.

№	НАСЕЛЕНО	население по	население по
---	----------	--------------	--------------

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

	МЯСТО	постоянен адрес	настоящ адрес
		ОБЩО	ОБЩО
1	гр. Две могили	4649	4232
2	с. Баниска	1276	1130
3	с. Батишница	677	597
4	с. Бъзовец	923	854
5	с. К. Върбовка	372	392
6	с. Кацелово	746	742
7	с. Могилино	224	221
8	с. Острица	251	266
9	с. Пепелина	9	31
10	с. Помен	481	370
11	с. Чилнов	469	441
12	с. Широково	31	82
ОБЩО за общината:		10 108	9 358

2.1.3 Икономическо развитие на Община Две могили.

Важен отрасъл в структурата на общинската икономика е селското стопанство, имащо структуроопределящо значение, следвано от промишлеността. В повечето населени места в общината селското стопанство е основен източник на доходи за населението. Голяма част от земята се използва за земеделие. Животновъдството също е с важно икономическо значение. То е ориентирано предимно в отглеждане на домашни животни, като на територията на общината има 24 ферми и 9 рибарника.

Структуроопределящите отрасли на промишлеността в общината са хранително-вкусовата промишленост – 27,4% от общата бруто продукция, сектор услуги 18% и подотрoсъл „Текстил” с 15,6%.

В икономиката на общината преобладава частният сектор. Към момента, една фирма е общинска и осем са с държавно участие. Чуждестранните инвеститори в общината са три фирми.

Важен показател за икономическото развитие на общината е състоянието на сектора на търговията и услугите заемащ трето място по обем продажби.

2.1.4 Транспорт и транспортни връзки

На територията на Община Две могили има изградена 66 км. общинска пътна мрежа и 50 км. републиканска пътна мрежа от трети клас, която включва пътищата Русе– Иваново – Две могили – Бяла, Русе – Бяла – Две могили – Широково – Острица – (Кацелово – Опака).

В общината функционира транспортна схема с добра ефективност и координация с железопътния транспорт. Чрез дейността на автогарата се координират всички автобусни линии, осигуряващи връзка с областния град, а чрез ЖП-гарата – направленията Русе-Горна Оряховица и Русе-София.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

Учениците от малките населените места, в които са закрити училищата се извозват до гр. Две могили и с. Баниска с автобуси, предоставени от Министерството на образованието и науката.

2.1.5 Пазар на труда

РАВНИЩЕ НА БЕЗРАБОТИЦА. / по данни на Дирекция „Бюро по труда гр. Бяла“/

Период	31.12.2011г.	31.12.2012г.	31.12.2013г.	31.12.2014г.	31.12.2015г.
Равнища на безработица	21,5 %	22,5 %	25,1 %	25,1 %	22,4 %
Брой безработни лица	733	773	1035	856	762

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА

Възрастова група	31.12.2014 г	31.12.2014 г. жени	31.12.2015 г.	31.12.2015 г. жени
до 19 години	7	2	1	0
от 20 до 24 години	35	13	24	8
от 25 до 29 години	72	38	42	23
от 30 до 34 години	69	35	67	35
от 35 до 39 години	67	38	64	35
от 40 до 44 години	78	39	73	35
от 45 до 49 години	112	58	87	44
от 50 до 54 години	121	61	124	72
над 55 години	295	146	280	133
общо регистрирани	856	430	762	385

ОБРАЗОВАТЕЛНА СТРУКТУРА

	31.12.2014 г.	31.12.2015 г.
Висше образование	17	22
Средно образование	374	341
Основно образование	109	92
Начално и по-ниско образование	356	307

ЛИЦА С НАМАЛЕНА РАБОТОСПОСОБНОСТ

	31.12.2014 г	31.12.2015 г.
Лица с намалена работоспособност	12	8

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА РЕГИСТРАЦИЯТА

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

	31.12.2015 г.
Продължително безработни лица с регистрация над 1 година.	397

ПРОФЕСИОНАЛНА СТРУКТУРА

	към 31.12.2014		към 31.12.2015	
	бр.	%	бр.	%
Без квалификация	487	56.9	417	54.7
С работническа професия	317	37.0	295	38.7
Специалисти	52	6.1	50	6.6
Всичко:	856	100	762	100

Безработицата може да се приеме като основен рисков фактор, свързан с доходите и стандарта на живот на хората в трудоспособна възраст. От групата на безработните най-засегнати са **хората, които не са завършили основното си образование или са с ниско ниво на образование, както и лицата в предпензионна възраст, хора от етническите малцинства, майки с деца.**

Безработицата на трудоспособните хора се отразява на качеството на живот на всички членове на семейството, особено на децата.

Равнището на безработица в Община Две могили към 31.12.2015г. е 22.4 %. Като търсещи работа лица са регистрирани 762 лица.

Продължително безработните лица (с престой в бюрата по труда над 1 година) към края на декември 2015 г. са 397.

2.1.6 Здравеопазване

На територията на общината към 31.12.2015 г. по данни на РЗИ са регистрирани следните лечебни заведения за извън болнична помощ:

- Амбулатория за първична извън болнична медицинска помощ - 6 индивидуални практики;
- Амбулатория за първична извън болнична дентална помощ - 8 индивидуални практики;
- Амбулатория за специализирана извънболнична медицинска помощ - 2 индивидуални практики;
- Медицински център – 1 бр.
- Аптека – 1

2.1.7 Образование

Общинската образователна система обхваща 2 целодневни детски градини с три филиала, две общински училища, едно държавно училище.

За учебната 2015/2016 година в ЦДГ „Първи юни” с. Баниска, с филиали „Детелина” с. Бъзовец и „Снежанка” с. Батишница са записали общо 76 деца в 4 групи (две в с. Баниска и по една във филиалите). От тях подлежащи на задължително обучение са: в подготвителна група (6 г.) – 14 деца, а за ПГ (5 г.) – 26 деца.

Това са данни от последната актуализация към 08.02.2016 г.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

За началото на учебната 2015/2016 година в ЦДГ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Две могили, с филиал „Олга Жекова“ с. Кацелово са записани общо 148 деца в 7 групи. От тях 87 деца подлежат на задължително обучение в ПГ (6 и 5 г.).

В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ град Две могили за учебната 2015/2016 г. са постъпили 51 първокласника на целодневно обучение, общо обучаващите се ученици са 462 – образувани са 21 паралелки, от които 17 непрофилирани и 4 с природоматематически профил или профил информационни технологии.

Приемът в IX клас е реализиран с 21 ученика в 1 паралелка с профил „Технологичен- информационни технологии“.

В ОУ „Христо Ботев“ село Баниска за учебната 2015/2016 г. са записани 13 първокласника на целодневно обучение, а общо учениците са 115, в непрофилирани форми на обучение.

ПГСС „К. А. Тимирязев“ гр. Две могили, през учебна 2015/2016 г. в дневна форма се обучават 155 ученика и самостоятелна форма на обучение 9 ученика.

2.1.8 Достъп до други обществени дейности

В почти всички населени места от общината има магазинна мрежа, аптека има в гр. Две могили. Изградена е кабелна мрежа с достъп на Интернет. Народните читалища функционират като информационни центрове с възможност за ползване на компютърна техника и работа в мрежа.

В Община Две могили се намират териториални държавни институции – общинска служба „Земеделие и гори“, Дирекция „Социално подпомагане“, Районно полицейско управление.

Заклученията за тенденциите в икономическото развитие, заетостта и безработицата са:

- Малките селища в общината притежават сходни белези на значителна изостаналост, спрямо условията на градската среда и по-ниско качество на живот. В чисто икономически план намалението на населението по малките населени места и неговото застаряване прави неефективни много от предлаганите обществени услуги, в т. ч. социалните услуги, медицинските и образователните, както и осигуряването на достъп до тях. Всичко това изправя пред сериозна дилема управляващите органи в общината, тъй като трябва да намерят естествения баланс между икономическа ефективност и необходимостта от задоволяване на различните потребности от услуги на уседналото население, което нежелает да напусне родните си места.
- Относителното и абсолютното намаление на населението в под трудоспособна възраст подсказва, че демографската картина в общината от гледна точка на миграцията ще търпи по-нататъшно влошаване, ако не се предприемат решавачи мерки за разкриване на нови работни места в малките населени места или в подобряване на пътната и съобщителна инфраструктура, за да се улесни достъпа до работни места в други населени места на общината при запазване на родното място като място за живеене.
- Пазарът на работната сила е неравномерно овладян и се наблюдава дисбаланс: по-висока безработица в населените места извън общинския

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

център и в същото време - недостиг на квалифицирана работна ръка, особено на млади хора с висше образование в общинския център.

- В структурата на безработицата най-голям е делът на нискоквалифицираните и нискообразованите лица.
- Ежегодно се провеждат обучение на всички работещи в социалните сфери, като се цели повишаване на квалификацията на персонала и взаимозаменяемост между специалистите в услугите.

2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

Дефинирани са два основни фактора – „доход“ и „възраст“, които в съчетание с други фактори създават рисковете от социално изключване на индивидите. Засегнати от фактор доход са всички групи от населението, но преобладаващото население над 50 години индикира спешна необходимост от дългосрочно планиране на грижата за възрастните, размерът и периодичността на доходите оказва въздействие върху формирането на рискови групи и уязвимост на индивидите в комбинация със следните други фактори:

Безработица при хората в трудоспособна възраст:

Безработицата е основен рисков фактор, свързан с доходите и стандарта на живот на хората в трудоспособна възраст. От групата на безработните най-засегнати са хората, които са с ниско ниво на образование и хората в предпензионна възраст. Безработицата на трудоспособните хора се отразява на качеството на живот на всички членове на семейството, особено на децата.

Липсата на финансово обезпечаване води до нисък стандарт на живот. Това влошава социално-психологическия климат в семейството, което е предпоставка за попадане на децата в рискова среда.

По официални данни коефициентът на безработица към 2015 г. в Община Две мотили е 22,4%, който в сравнение с предходните 2014 г.- 25,1% и 2013 г. – 30,4% бележи известен спад. Възрастовата граница, квалификацията и образованието са основните фактори, които оказват влияние върху нивото на безработицата. Най-голям е делът на групата над 55 години, следвани от 50 г. до 54 г., което показва, че лицата от горните възрастови групи са най-неконкурентни и най-трудно намират трудова реализация. Голяма част от безработните в общината са без квалификация, през 2014 г. са - 56,9% или с работническа професия 37%. Като цяло професионалната структура се запазва в сравнение с предходни периоди, но е показателен факта, че на пазара на труда най-много се котираат лицата, които са специалисти, което е видно от ниските стойности на регистрираните – 6,1%. Безработицата засяга в различна степен лицата в зависимост от тяхното образование. Ниската степен на образование предопределя изключително голямата продължителност на престой на тези лица на пазара на труда.

Ниски доходи на хората в надтрудоспособна възраст:

Надтрудоспособна възраст по данни на НСИ в общината са 2761 лица, а подтрудоспособна възраст 1097 лица. От всички хора в пенсионна възраст, които срещат трудности по отношение на доходите, най-засегнати са хората с минимален размер на пенсиите и хората на пенсионна възраст, които по различни причини нямат пенсия. Последната група е много трудна за идентифициране поради липсата

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

на данни, но в нея попадат хора, които продължително време са работили без да се осигуряват.

Структура и численост на семейството (непълни, многодетни семейства, с повече нетрудоспособни членове).

През последните години нараства броя на двойките, които съжителстват и отглеждат своите деца без наличие на брак.

Структурата и броят на членовете на семейството са от съществено значение при разпределяне на разходите между тях. В тази връзка най-засегнати са семействата, в които има повече нетрудоспособни членове, многодетните и непълни семейства.

По данни на Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Две могили за отоплителния сезон 2015-2016 г., обект на социално подпомагане под линията на бедност са 113 случая. Лица/семейства с достъп до целева помощ отопление за отоплителния сезон са получили 537 случая в т. ч. лица с увреждания или със здравословни проблеми – 77 лица.

Увреждане или здравословен проблем на член от семейството:

Наличието на тежък здравословен проблем или увреждане на член от семейството изисква допълнителни разходи, които затрудняват семейния бюджет.

Принадлежност към етнически малцинства:

В ромските общности са налице различни фактори, пораждащи бедността – ранно отпадане от училище, ниско образование и/или липсваща професионална квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях.

Местоживеене в отдалечени и/или изолирани населени места:

Населението живеещо в отдалечените населени места на общината изпитва физически затруднения при достъп до здравни услуги до лекарски практики, специализирана медицинска помощ, спешна помощ, лекарства. Затрудненията в достъпа до навременна медицинска помощ влошават здравето състояние на населението, което в последствие води до по-големи разходи за лечение. Често разходите за медицинска помощ могат да доведат до обедняване на домакинствата и да наложат ползване на социални услуги.

Лица, отговорни за децата и с възможност да предоставят грижа:

Отговорни за грижата за децата, основно са техните родители, но се наблюдава по-възрастните роднини също често да се включват активно в отглеждането им. Това се дължи на отсъствието на родителите, които са трудовоангажирани в други населени места или в чужбина. Възрастните хора се стараят да осигурят основно базисните жизнени потребности на децата, но не могат адекватно да удовлетворяват образователните им потребности.

Възможност да се предоставят грижи за възрастни и стари хора от техните близки:

С настъпването на стареенето започва общо физическо и психическо снижаване. Развива се и реакция на личността спрямо този процес. В този смисъл се обуславя необходимост от полагане на грижи за възрастните хора. Грижата за възрастните хора традиционно се възприема като задължение на техните деца, но

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

през последните години все по-рядко различните поколения живеят заедно, не само в различни жилища и градове, а често и в различни държави. В тази връзка развитието на социални услуги в подкрепа на грижите за възрастните и стари хора се възприема като облекчение и за двете страни. Групите, които могат да се формират във връзка с грижата или отсъствието на грижа са: самотни стари хора, които живеят сами; възрастни хора, в т.ч. и хора с увреждания, настанени в специализирани институции.

2.3 Рискови групи:

2.3.1 Деца

• Деца, отглеждани в семейства с риск

Липсата на жилище, ниски доходи, многодетни семейства е предпоставка за обективни трудности при отглеждане на деца. Специфичен проблем за децата от семейства в неравностойно положение е ниското качество на живот и влошения социално-психологически климат в дома. Помощите за безработни не могат да компенсират цялостния проблем на семействата в риск. Невъзможността за справяне със ситуацията е предпоставка за явления като домашно насилие, стрес, депресия, разпадане на семействата, изоставяне на деца и др., които водят до редица други неблагоприятни последици.

• Деца, жертва на насилие или трафик

На територията на общината няма малолетни и непълнолетни извършители на тежки престъпления. Няма регистрирани рецидиви и криминални деяния, както и деца, жертви на насилие, проституция употребяващи упойващи вещества и наркотици. Няма регистрирани случаи на трафик на деца. Изградена е партньорска мрежа между институциите, относно постъпили сигнали за насилие и прилагане на адекватни мерки за закрила на децата. Създаден е **Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие**. В него са включени социални работници, представители на местната власт, на полицията и други институции за предприемане на бързи, адекватни и координирани действия за закрила на децата.

• Деца с девиантно или проблемно поведение

Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ в Община Две могили си взаимодейства при възникнали случаи с Център за обществена подкрепа и отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” гр. Две могили, Районно полицейско управление като използват специалисти: психолог, социални работници - педагози, които оказват помощ на родителите в следните дейности: „Семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство”, „Превенция на отпадане от училище” и др.

През 2012 година са разгледани 10 възпитателни дела от 6 преписки от Районна прокуратура Бяла и Районна прокуратура Русе. Участниците в извършването на престъпление са 8 ученика, 7 от тях редовно посещаващи училище, без предишни противообществени прояви. Деянията им са дребни кражби.

През 2013 г. са разгледани 8 бр. възпитателни дела. Извършени са дребни кражби от малолетни и непълнолетни.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

През 2014 година са разгледани: 2 възпитателни дела с 2 бр. преписки от Прокуратура – Бяла и 1 възпитателно дело с 1 преписка, пренасочена до друга комисия за борба с противообществени прояви по местожителство на извършителя.

През 2015 година са разгледани 4 възпитателни дела с 2 бр. преписки от Районна прокуратура – Бяла, както и 2 възпитателни дела по същите 2 преписки. Всички дела през годините са приключени. Не са получавани сигнали за извършени повторни деяния.

Не са констатирани случаи за нарушаване правата на детето, съгласно конвенцията на ООН и Закрила на детето. Правата на децата във всички съдебни и административни производства са осигурявани с присъствието на представител от Отдел „Закрила на детето”.

Обществените възпитатели консултираха над 45 деца и техните родители, под формата на беседи и лекции.

Причините за асоциалното и девиантно поведение на децата основно тръгват от семейството. Подрастващите реагират по различен начин на проблемите в семейството, в училищната или приятелската среда. Голямо значение върху поведението им оказва недостатъчното и повърхностно общуване с родителите или в частност - само с единия родител. Насилието в семейството също е често срещана причина за изграждане на агресивен модел на поведение при децата.

• Деца с увреждания

По данни на ОХУСУ към Дирекция „Социално подпомагане” гр. Две могили, децата с увреждания в общината са 21, като 11 деца живеят в общинския център, като всичките се отглеждат от биологичните си семейства. Посещаващи учебно заведение - 6 деца. По индивидуален план се обучава 1 дете, на ресурсно подпомагане - 2 деца. На 8 деца родителите им са назначени като лични асистенти.

• Деца настанени в специализирани институции

В община Две могили няма деца настанени в специализирани институции. През 2013 г. за 6 месеца 1 дете е настанено в приют от резидентен тип, през 2015 г. – 3 деца.

• Деца, настанени при близки и роднини

Добре работеща мярка за закрила на деца е настаняване в семейство на близки или роднини, когато е невъзможно детето да бъде отглеждано в биологичното му семейство. Тази мярка осигурява условия, децата да се развиват и възпитават в семейна среда, а не в специализирана институция. Настаняването на деца в специализираните институции се дължи не само на отсъствието на достатъчно финансови възможности на семействата, но и на липсата на други алтернативи. Общият брой на настанените деца в семейства на роднини и близки е 28. За последните 3 години е както следва: за 2013 г.- 6, за 2014 г. – 8, за 2015 г.- 2 към момента 2016 г.- 1 дете.

• Деца, настанени в приемни семейства

В Община Две могили са обучени 2 приемни семейства, като и в двете семейства са настанени по две деца. Услугата се предоставя по утвърдени стандарти и критерии, регламентирани в Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагането му и други нормативни документи, касаещи предоставянето на

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

специализирана закрила и социални услуги за деца. Социалната услуга „приемна грижа“ позволява на деца без родители да растат в семейна среда, да получат емоционална обич и топлина, както и възможност за развитие на собствена увереност и самочувствие.

Мерки за преодоляване на проблемите:

- В общината е разкрит Център за обществена подкрепа, който работи в тясно сътрудничество с Отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Две могили. Всяко семейство се информира за възможността да ползва социални услуги в Центъра. Капацитета на услугата е 40 потребителя. В зависимост от ползваната услуга се разпределят в следните дейности:

- ресурсно подпомагане на деца със Специални образователни потребности /СОП/;
- превенция на отпадане от училище;
- превенция на отклоняващо се поведение при деца и работа с деца с отклоняващо се поведение;
- семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство;
- деинституционализация и реинтеграция на деца, при които има възможност за връщане в семейна среда;
- промоция и работа по „Приемна грижа“;
- Самозаявили се.

Към Центъра функционират терапевтични ателиета: „Приложни изкуства“, „Направи си сам“, „Градинарство“, „Забавни игри“, „Спорт и туризъм“. През изтеклата годината за потребителите на центъра са организирани групови мероприятия, спортни състезания, екскурзии и изгледи сред природата. Отбелязва ни са годишнини, рождени дни, тържества. За поводите са изработвани тематични картички и предмети.

2.3.2 Хора с увреждания

Наличието на увреждане поражда сериозен риск от социално изключване, независимо от възрастта. Данните за лица с увреждане са предоставени от Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Две могили и отразяват броя на подпомаганите лица, основно по ЗИХУ. Общо за Община Две могили са 859, от тях 192 бр. в трудоспособна възраст.

2.3.3 Самотни стари хора

Самотни стари хора, които живеят в домашна среда

Последните демографски тенденции в общината показват значителен дял на самотни стари хора, голяма част от които живеят в отдалечени населени места. Те изпитват затруднение в своето ежедневно обслужване, достъпа до здравеопазване и участието в социални мрежи. Услугите за самотните стари хора ще включат подкрепа в тяхното ежедневие за задържането им в обичайната среда и посрещане на основните им нужди. От предоставяните социални услуги, най-предпочитани са „Домашен помощник“ и „Личен асистент“, които помагат при водене на домакинството, пазаруване, приготвяне на храната, помощ при хранене, поддържане на лична и битова хигиена и др., но те не са достатъчни за да задоволят всички техни

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

потребности. Мерките за преодоляване на проблемите предвиждат планиране и разкриване на услуги за стари хора.

Мерки за преодоляване на проблемите на старите хора в общината:

- разширяване обхвата на домашния социален патронаж;
- осигуряване на възможност за ползване на услуги за закупуване на лекарства, плащане на сметки и др.;
- достъп до здравни услуги;
- осигуряване на помощ при водене на домакинството;
- разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора в селата Бъзовец и Острица;
- продължават дейностите в пенсионерските клубове.

3. Приоритети и цели на Общинската стратегия

3.1 Визия, ценности и принципи

Тази стратегия изразява желанието за създаване на условия за пълноценна реализация чрез грижа и подкрепа за местните общности, групи, индивиди в риск, защото реализацията е право на всеки един и допринася за развитието на общностите.

За постигането на тези цели общинската стратегия предвижда развиването на модерна, ефективна система от социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество.

Стратегията утвърждава следните принципи и ценности при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Съответствие на социалните услуги с международните документи относно човешките права;
- Недискриминация, обществена солидарност и толерантност към всички социални групи;
- Ефективност и ефикасност на социалните услуги и партньорствата;
- Равен достъп до услуги за всички живеещи на територията на Община Две могили;
- Водещи интереси на потребителите при планиране и предоставяне на социални услуги;
- Създаване на гъвкави услуги, съобразени с конкретните нужди и потребности на потребителите;
- Иновативност в процеса на планиране и предоставяне на социални услуги;
- Насърчаване на услугите в общността;
- Ползване на услуги от резидентен тип само в краен случай;
- Предоставяне на възможност за участие на потребителите в процеса на планиране и потребление на услугите;
- Ефективност и прозрачност при усвояването на финансовите средства;
- Надграждане и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги;

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Изграждане на мрежа от партньорства на местно ниво, с участието на всички заинтересовани страни;
- Подкрепа на персонала за развитие на професионална квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др. както и съответните Подзаконови нормативни актове.

3.2 Приоритети в развитието на социалните услуги в Община Две могили.

Приоритетните направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови/критични социални проблеми на жителите на общината. Приоритетните направления са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Избраните приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги включват:

☛ **Приоритетно направление 1:** Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация.

Обща цел 1: Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи. Подкрепа за интеграция на семейства и общности, чрез:

- **Специфична цел 1.1.** Предоставяне на социални услуги за подкрепа на уязвимите семейства и децата за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.
- **Специфична цел 1.2.** Създаване на нови социални услуги и увеличаване на капацитета на съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.
- **Специфична цел 1.3.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.
- **Специфична цел 1.4.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.
- **Специфична цел 1.5.** Разширяване на мрежата от социални услуги за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

☛ **Приоритетно направление 2:** Деинституализация и подобряване на качеството на резидентната грижа.

Обща цел 2: Навмаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- **Специфична цел 2.1.** Разкриване на нови социални услуги от резидентен тип със среда, близка до домашната за хора с увреждания.
- **Специфична цел 2.2.** Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца в Център за обществена подкрепа
- **Специфична цел 2.3.** Повишаване на качеството на грижи в институциите.

Общите и специфични цели във функционалните приоритетни направления на стратегия включват:

- ⇒ **Приоритетно направление 3:** Развитие на капацитета за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.

Обща цел 3: Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на Община Две могили, с активното участие на всички заинтересовани страни.

- **Специфична цел 3.1.** Изграждане на капацитет за управление на социални услуги в общината.
- **Специфична цел 3.2.** Изграждане на капацитет за предоставяне на социални услуги.
- **Специфична цел 3.3.** Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

- ⇒ **Приоритетно направление 4:** Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.

Обща цел 4: Повишаване на ефикасността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

- **Специфична цел 4.1.** Стимулиране и развиване на междуобщинското партньорство в социалните услуги.
- **Специфична цел 4.2.** Развиване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и услуги.

3.3 Основни целеви групи – потребители на услугите в Община Две могили.

Общинската стратегия предвижда социални услуги и мерки за всички жители на общината. Тя отделя специално внимание на:

- **Децата в ранна възраст – до 6 години.** Доказано е, че интервенциите по отношение на децата в ранна възраст имат значим ефект по отношение на прекъсване на цикъла на бедност за тези деца. Отглеждането на деца в специализирани институции до 3 години е увреждащо в най-голяма степен и в много случаи има неотменими последици. Инвестирането в предучилищна възраст е от решаващо значение и за успешната интеграция на децата в риск в училище. Стратегията предвижда създаване на услуги за развиване на уменията за родителстване на родителите с малки деца и подкрепа за задържане на децата в семействата.
- **Уязвими семейства с деца.** Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

повишаване на качеството на грижа към тях. Вниманието към семействата има своето отражение и върху демографската ситуация в областта. Услугите към семействата целят подкрепа за интегритета на семейството и за развиването на уменията и ресурсите за социална интеграция на семейството като цяло и на индивидуалното развитие на неговите членове.

- **Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище.** Отпадането от училище и липсата на образование е един от най-сериозните фактори за попадане в ситуация на множество рискове – бедност, противоправно поведение, насилие, зависимост и др. Стратегията предвижда комплекси интервенции между социалната и образователната сфера насочени към подобряване на тяхното взаимодействие, развиване на приятелска за децата образователна среда, преодоляване на социалните затруднения за посещаване на училище.
- **Деца и възрастни с увреждания.** Хората с увреждания изпитват затруднения в своята социална интеграция поради непригодността на средата за тях – архитектурна, социална, обществени нагласи, образователна система. Липсата на подкрепа за семействата им води до настаняването на значителен брой хора с увреждания в специализирани институции. Услугите и мерките за тези групи ще целят подкрепа за развитие на техните умения и способности и промяна на средата по посока на създаване на условия за интеграцията им.
- **Самотни стари хора.** Последните демографски тенденции в областта показват значителен дял на самотни стари хора, голяма част от които живеят в отдалечени населени места. Те изпитват затруднения в своето ежедневно обслужване, достъпа до здравеопазване и участието в социални мрежи. Услугите за самотните стари хора ще включват подкрепа в тяхното ежедневие за задържането им в обичайната им среда и посрещане на основните им нужди.
- **Възрастни хора в институции.** Качеството на грижа в институциите за възрастни хора рядко съответства на съвременните стандарти. Стратегията предвижда подобряване качеството на грижа в тези институции, така че средата и начина на организация да е близък до домашния и да дава възможност за достоен живот на възрастните хора.

4. Интервенция – социални услуги и мерки

4.1 Дейности по приоритетно направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социално изключване и изолация

Обща цел 1. Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи. Подкрепа за интегритета на семейства и общности.

- **Специфична цел 1.1.** Разширяване на мрежата от социални услуги и мерки за подкрепа на уязвимите семейства и деца, за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

Мярка 1.1.1. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца в Център за обществена подкрепа

На територията на град Две могили е разкрит Център за обществена подкрепа с капацитет 40 потребителя. Центъра обхваща всички населени места от общината. Дейностите в ЦОП са насочени към превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, развиване на умения на самостоятелен живот, приемна грижа и осиновяване, превенция на отклоняващото се поведение.

Конкретните услуги Център за обществена подкрепа включват: семейно консултиране и подкрепа, консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст, индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството, превенция на рисковото и асоциално поведение на деца и младежи, подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи, семейно планиране, подготовка за родителстване, работа на ниво родилен дом, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители.

Ползвателите на ЦОП са насочвани от ОЗД и други свързани структури - медицински професионалисти, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общинска администрация и др. Центъра предлага услуги освен в своите помещения, но и чрез мобилни екипи.

Дейност 1.1.1.1.

Продължава дейността на ЦОП в общината с капацитет 40 потребителя, като предоставя за реализация всички услуги, описани по-горе.

Мярка 1.1.2 Осъществяване на комплексна програма за ранно детско развитие, в помощ на уязвимите семейства и деца

По тази мярка ще бъдат осъществени дейности за **насърчаване развитието на деца 0-6 години**. Те са насочени към **развиване и подобряване на уменията за родителстване на родители с малки деца, стимулиране на развитието на децата в тази възраст** (спрямо стандартите за ранно детско развитие), включване в **предучилищна подготовка и училищно образование**. Дейностите ще включват партньорство между социален, образователен и здравен сектор.

Дейност 1.1.2.1.

- Превенция на рисковото сексуално поведение при децата и младежите; Превенция на нежелана и ранна бременност;
- Информационни кампании в малцинствени общности;
- Подкрепа, информиране и консултиране за необходимостта от ранна регистрация на бременността;
- Установяване на възможни рискове за детето – от здравословен и социален характер и стартиране на социална работа при установен риск от раждане на дете с увреждане или риск от изоставяне;
- Училище за бъдещи родители – работа с бъдещите родители за информиране и консултиране по въпроси, свързани с пренаталното

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

развитие; процеса на раждане и след родилния период; подкрепа за посрещане на детето – във физически и емоционален план; следродилна рехабилитация.

- Осигуряване на здравни грижи; Извършване на редовни имунизации;
- Приоритетно подпомагане на бременната жена – съвместна работа на ЦОП и Дирекция „Социално подпомагане“.

Мярка 1.1.3. Превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции

Дейностите целят да се предотврати изоставянето на новородени деца на ниво родилен дом, по тази причина е необходимо работата по превенция да започне преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение. Предотвратяването на изоставяне и настаняване на деца на по-голяма възраст ще включва комплексни програми за семейна подкрепа – социална, достъп до образование, здравни грижи, жилищна политика, заетост и др.

Дейност 1.1.3.1. Ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство. Съвместни инициативи на лечебните заведения, ЦОП, общинска администрация и ОЗД, които включват:

- Информирание и консултиране на родилки;
- Предотвратяване на случаите на скрито осиновяване, включване на проучване в административните процедури при припознаване на дете на ниво родилно отделение;
- Предоставяне на информация за последиците от институционалното отглеждане на децата, особено в първите 6 месеца от раждането. Провеждане на информационни кампании и обучения.

Дейност 1.1.3.2. Подкрепа за развитието на социалните ресурси на уязвими семейства.

Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от ЦОП и ДСП (които идентифицират рисковите семейства), бюрата по труда, образователните структури, структури за професионално обучение, медицински професионалисти, лечебни заведения и общинска администрация. Те включват:

- информирание и консултиране за наличните форми на социално подпомагане и подкрепа, достъп до административни услуги;
- подкрепа и придружаване за достъп до административни и други услуги за социална подкрепа;
- подкрепа за достъп до услуги по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация, активни мерки на пазара на труда и заетост;
- подкрепа за достъп до здравни грижи – издирване, подкрепа и консултиране за здравно осигуряване и налични здравни грижи;
- семейно консултиране и подкрепа на семействата за преодоляване на семейни кризи и взаимоотношения в семействата, което се осъществява от ЦОП

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

Мярка 1.1.4. Включване на децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование

- Общински политики и мерки за осигуряване на правото на децата на достъп до образователни услуги и превенция на отпадане от училище – изпълнявани съвместно с училищата, ЦОП и Общинска администрация.
- Осигуряване на специализиран транспорт за деца, в зависимост от възрастта им до детските градини и училища;
- Целенасочена политика на общината за подобряване на **привлекателността** на училището и мерки за превенция на отпадането в рамките на училищния процес.
- Пълно обхващане на децата в предучилищна подготовка - задължителен подготвителен клас и осигуряване на програми за социализиране и усвояване на български език от децата-билингви от етнически общности в неравностойно положение в детските градини и начален курс, в училищата с подкрепата на помощник на учителя. Провеждане на кампании за обхващане на децата в подготвителен клас/група и осъществяване на постоянно наблюдение върху нивото на посещаемост. Работа с родители на деца за промяна на нагласите по отношение на образованието;
- Организиране на групи за подготовка за постъпване в училище на деца, които не владеят български език в ЦОП и училищата в общината;
- Включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до децата.

Мярка 1.1.5. Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца и подкрепа на жертвите на насилие

Дейностите в тази сфера включват създаване на система от мерки за превенция на насилието над деца чрез развиване на техните умения за себеотстояване и защита; намаляване на агресивното поведение и отношения сред децата и предприемане на актове на насилие от страна на деца.

Дейност 1.1.5.1.

- Образователни програми и кампании във всички детски градини и училища, както и в рамките на ЦОП, насочени към превенция на агресивно поведение сред деца, развиване на познание за насилието и неговите симптоми и умения за защита от насилие: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа.
- Организиране на хепънинги, междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.
- Обществени кампании за предотвратяване на насилието и други форми на злоупотреба и експлоатация. Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от ЦОП, общинска администрация, МКБППМН. Темите ще включват различните форми на насилие (физическо, сексуално и психологическо), злоупотреба, експлоатация, тежки форми на детски труд, negliжиране. В кампаниите ще се включат и теми за ефектите върху децата от раздялата с родители, които работят в чужбина.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

Мярка 1.1.6. Превенция на рисково поведение и подкрепа за преодоляване на последиците от него при деца и младежи

Услугите са фокусирани върху подкрепата за преодоляване и превенция на рисково поведение при децата и директна работа с деца с рисково поведение: консултиране и подкрепа за деца и семейства.

- Образователни програми и кампании в училище, в рамките на ЦОП, насочени към превенция на рисково поведение - агресия, насилие, отклоняващо се поведение, рисково поведение на деца и младежи, здравна и социална просвета против зависимостите: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране на хепънинги, междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.
- Извънучилищни дейности и осмисляне на личното време на децата. Необходимост от развитието на разнообразни извънучилищни дейности, като клубове по интереси, ателиета, детски работилници, занимания със спорт и изкуство, които се осъществяват от училища, читалища, ЦОП като посредници или организатори, училищни настоятелства и НПО.
- Работа с деца, извършители на противообществени прояви и с рисково поведение за подкрепа на децата в развиване на про-социално поведение. Включва индивидуални и групови програми с децата и техните семейства. Осъществяват се от ЦОП, МКБППМН.

Специфична цел 1.2. Предоставяне на услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.

Мярка 1.2.1. Предоставяне на подкрепа на роднини и близки, които са поели грижата за дете.

- Тази мярка включва съвместни дейности на ЦОП с ОЗД за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ и деца в риск от изоставяне. Настаняването при близки и роднини и осиновяването осигуряват устойчива семейна грижа за детето и трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставените деца.
- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за новородени и по-големи деца, чиито родители заявяват намерение за изоставяне;
- Предоставяне на подпомагане (храна, дрехи, памперси за деца от 0-1 година) в случаи на тежки социални проблеми;

Мярка 1.2.2. Широко развитие на приемната грижа

- Центъра за обществена подкрепа изпълнява дейности по информационни кампании, оценка, обучение, назначаване и подкрепа на приемни семейства. В развитието на приемната грижа ЦОП работи в партньорство с ОЗД.

Дейност 1.2.2.1. Развитие на дейности по приемна грижа в ЦОП.

Дейностите включват:

- Провеждане на кампании и информационни срещи: информационни кампании за популяризиране на приемната грижа на областно ниво, подготовка на обучителни материали и обучение на приемните родители в цялата област;
- Подбор, обучение и оценка на кандидат приемни родители.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Наемане на професионални приемни родители;
- Подкрепа за приемните семейства в процеса на напасване;
- Наблюдение и подкрепа на приемното семейство.

Мярка 1.2.3. Развиване на услуги в подкрепа на кандидат-осиновители, осиновители и осиновени в общината

В процеса по осиновяване, участие имат Съветът по осиновяване към РДСП, ДСП, ОЗД, ЦОП, организации с нестопанска цел.

Дейност 1.2.3.1. Обучение и подготовка на кандидат осиновители.

Обучението и подготовката се предоставя от ЦОП и общините на кандидат – осиновители, насочени от ОЗД и по собствено желание. Включва индивидуална и груповата работа.

Дейност 1.2.3.2. Подкрепа на осиновители и осиновени. Тази дейност включва:

- Подкрепа и мотивиране в следосиновителния период;
- Формиране на групи за подкрепа на осиновители и осиновени деца;
- Подкрепа в периода на прием на осиновеното дете в семейството – подкрепа в ежедневните грижи.

Специфична цел 1.3. Предоставяне на социални услуги за подкрепа на социално включване на децата с увреждания.

Мярка 1.3.1. Подкрепа към родителите с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и намаляване на настаняването на деца с увреждания в специализирани институции

- Включва комплекс от дейност за навременна диагностика и ранна интервенция в случаите на раждане на дете с увреждане. Интервенцията е насочена към предоставяне на информация на семейството за медицинските аспекти на състоянието на детето, подготовка и подкрепа за необходимите грижи. Услугата включва и дейностите по ранно детско развитие.
- Изграждане на работещо сътрудничество и обмен на информация между системата на здравеопазването и социалните услуги (ЦОП) за пренатална диагностика, ранна регистрация на бременността и ранно установяване на риска от увреждане; предоставяне на психологически консултации и подкрепа на родителите преди и непосредствено след раждане на дете с увреждания.

Мярка 1.3.2. Осигуряване на достъп до здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за деца с увреждания и подкрепа за техните семейства.

Тази мярка ще бъде осъществена чрез продължаване на функционирането на съществуващите услуги и развиване на нова услуга ДЦДВХУ за улесняване на достъпа до здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация.

Системата на услуги в общината ще спомогне за изграждане на условия за адекватни здравни грижи, рехабилитация и интеграция на деца с увреждания; ще осигури подкрепа на техните родители и близки чрез индивидуални и групови консултации (социални, здравни, правни, психологически) и обучение на родители,

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

семейства и близки за подобряване на уменията им за грижа за деца с увреждания в семейна среда.

Дейност 1.3.2.1. Социална подкрепа в ЦОП.

Семействата с деца с увреждания ще ползват услугите по семейно консултиране и подкрепа, развитие на родителските умения, осъществявани от Центъра за обществена подкрепа.

Дейност 1.3.2.2 Извършване на рехабилитация и работа с родители в дневните центрове за деца с увреждания.

Предстои разкриване на Комплекс от социални услуги, който ще включва ДЦДВХУ, където ще се предоставя дневна грижа и услуги за рехабилитация на деца с увреждания, работа с техните семейства за предоставяне на информация и подготовка за полагане на грижи в семейна среда.

Мярка 1.3.3. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова и заместваща грижа за деца с увреждания според вида на техните увреждания, отглеждани в семейна среда.

Бъдещото развитие на дневната и почасова грижа изисква да се спазват принципите на гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата и семействата, както за социализацията на децата с увреждания, така и за осигуряването на възможност за техните родители да работят.

- Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи - Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца с увреждания.
- Почасова грижа в рамките на ДЦДВХУ или ЦОП;
- Осигуряване на помощни средства чрез ДСП по ЗХУ.

Специфична цел 1.4. Предоставяне на социалните услуги за подкрепа на включването и реализацията на лица с увреждания.

Мярка 1.4.1. Предоставяне на социални услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности въкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).

- Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания – домашен помощник, социален и личен асистент (продължение на националните програми - ДП, СА, ЛА).
- Увеличаване на броя на потребителите на Домашните социални патронажи и включване на допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на лицата с увреждания (подпомагане при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване. Съдействие за осигуряване на адаптирана среда и технически помощни средства);
- Предоставяне на услугата „Обществена трапезария“ за подобряване качеството на живот и осигуряване на помощ и подкрепа на лица и семейства на месечно подпомагане; лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; самотно живеещи лица и семейства,

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

получаващи минимални пенсии /пенсии за осигурителен стаж и възраст, пенсии за инвалидност, наследствени пенсии, пенсии, несвързани с трудова дейност/, скитащи и бездомни деца и лица.

Мярка 1.4.2. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Дейностите се изпълняват съвместно от общинска администрация, организации на хора с увреждания, обществени организации и включват подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини.

Специфична цел 1.5. Привеждане на съществуващите, а при необходимост, разкриване на нови, съответстващи на националните приоритети, социални услуги за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора и възрастните с увреждания.

Дейност 1.5.1: Продължава дейността на Защитено жилище за хора с умствена изостаналост село Могилино с капацитет 10 места. ЗЖХУИ осигурява включваща, приемаща и стимулираща развитието среда на хора със специални потребности, уют и удобство. Това са важни предпоставки, за да се развият техните потенциални възможности да бъдат ценни участници в живота на общността, да се подготвят доколкото е възможно да водят независим „самостоятелен начин на живот“. Предлаганите социални услуги и начина на организация на живота и дейностите в къщата допринасят за добиване на самочувствие, че са равнопоставени членове и имат равни шансове за живот и реализация, като всички членове на обществото.

При предоставяне на социалната услуга се цели да се разшири спектъра от услугите, насочени към социална интеграция и самостоятелен живот. С това се постига социално включване и придобиване или възстановяване на изгубените социални умения и навици, както и осигуряване на пълноценен и относително самостоятелен начин на живот в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява.

Социалните услуги, който предоставя Защитено жилище са:

- защита на правата на потребителите;
- съдействие за задоволяване на ежедневни потребности;
- съдействие за осигуряване на медицинска и стоматологична помощ и услуги;
- задоволяване на потребности от социални контакти;
- помощ при изграждането на социални умения и трудови навици;
- подпомагане на социалната интеграция;
- застъпничество пред институции, имащи отношение към благополучието на потребителите на социални услуги;
- разходки и екскурзии, културни мероприятия и занимания;
- съдействие за включване в обучителни програми извън Защитеното жилище;
- съдействие за осигуряване на трудова заетост;

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- осигуряване на възможност за самостоятелно организиране на свободното време;
- защитеното жилище предлага денонощна грижа за потребителите и създава възможности да водят относително независим и самостоятелен пълноценен начин на живот.

Дейност 1.5.2. Продължава дейността на Центъра за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост /ЦНСТВХУИ/. Той се помещава в масивна двуетажна сграда в общинския град, като за нуждите му се използва вторият етаж. Социалната услуга е от резидентен тип с капацитет 15 потребителя, като към настоящия момент капацитета е запълнен. Тринадесет от потребителите са под пълно запрещение, повечето от които са с диагноза - тежка умствена изостаналост. Правят се опити за интегриране на лицата сред обществото, като процесът е сложен, дълъг и труден. В центъра са създадени възможности за водене на пълноценен, самостоятелен и достоен живот за потребителите на социалните услуги. Не се допуска дискриминация по пол, етническа принадлежност, здравословно състояние, възраст. Активно е участието на потребителите в обществения живот. Всички лица имат осигурен равен достъп до здравеопазване, медицинска и социална рехабилитация. Отдихът, културните и спортните занимания се съчетават с духовно и личностно усъвършенстване. Всяко лице получава специална подкрепа и грижи, способстващи за максималното развитие на неговия потенциал.

Дейност 1.5.2. Разкриване на нова услуга Центъра за настаняване от семеен тип за възрастни с психични разстройства или деменция /ЦНСТВПРД/ село Моголино. Лица с психични разстройства, установени с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.

Социалните услуги, предлагани в тези институции целят да подпомогнат и разширят възможностите на лицата да водят самостоятелен живот, подпомогнати от специалисти.

Мярка 1.5.1. Създаване на комплекси от услуги за подкрепа на старите хора в общината.

Изграждане на партньорски мрежи от услуги на общинско ниво и/или развиване на комплексни услуги за възрастни и самотни стари хора, организирани около съществуващите патронажи, включващи разширяване обхвата и допълнителни дейности, освен предоставянето на храна и осигуряване на комплексна грижа заедно с услугите СА и ДП.

Разкриване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до домашната.

Дейност 1.5.1.1 Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора в село Бъзовец.

Дейност 1.5.1.2 Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора в село Острица.

Дейност 1.5.1.3 Предвидено е разкриване на Дневен център за деца и възрастни хора с увреждания /ДЦДВХУ/. Услугата позволява на лицата да получат специализирана терапевтична помощ през седмицата /5 дни от понеделник до

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

петък/, свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневните, здравните и рехабилитационни програми, организация на свободното време и лични контакти. Услугата ще окаже подкрепа на близките на лицата с увреждания, като им предостави краткотрайна заместваща грижа в безопасна среда.

Дейност 1.5.1.4. Клубовете на пенсионера също осигуряват на старите хора възможности за разнообразяване на ежедневието, общуване, споделяне на придобит опит, възможности за осмисляне на живота и достойни старини.

- Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване, социален живот, дребни медицински и др. услуги за стари хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване.
- Разширяване на услугите в домашна среда - домашен помощник, социален асистент, личен асистент с увеличен капацитет.

4.2 Дейности по приоритетно направление 2: Деинституализация и подобряване на качеството на резидентната грижа.

Обща цел 2. Намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции.

Специфична цел 2.1 Разкриване на нови социални услуги от резидентен тип със среда, близка до домашната за стари хора и хора с увреждания.

Мярка 2.1.1 Изграждане на резидентни услуги за стари хора

Дейност 2.1.1 Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора в село Бъзовец.

Дейност 2.1.2 Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора в село Острица.

Дейност 2.1.3 Разкриване на Дневен център за деца и възрастни хора с увреждания /ДЦДВХУ/ в гр. Две могили.

Специфична цел 2.2. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца в Център за обществена подкрепа

Дейност 2.2.1. Реинтеграция в биологичното семейство. Услугите по реинтеграция на децата в биологичното семейство се предоставят от ЦОП и включват подкрепа на детето и семейството.

- подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки;
- подкрепа на детето при реинтеграция в семейството;
- подкрепа на биологичните родители при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции. Информирание и консултиране за права и отговорности. Услуги за изграждане на родителския капацитет.

Специфична цел 2.3. Повишаване на качеството на грижи в институциите

Дейност 2.3.1. Повишаване квалификацията на персонала и привличане на специалисти и нови кадри.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

Преки резултати и индикатори за изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Две могили.

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение.

Основни индикатори за промяна в системата на социалните услуги, постигната в рамките на общинската стратегия, са:

- Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи.
- Намаляване на броя на изоставените деца;
- Повишен капацитет за управление на СУ;
- Повишена професионална квалификация и умения на персонала работещ в СУ;
- Осигурена подкрепа за поне 50% от уязвимите семейства и деца в ЦОП;
- Поне 40% от уязвимите семейства и деца обхванати в комплексна програма за ранно детско развитие в цялата община ;
- Постигнато намаляване на деца, настанени извън семейството си;
- Поне 90% от децата в предучилищна възраст обхванати в детска градина;
- Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи.
- Поне 98% от децата в задължителна училищна възраст, обхванати в подходяща форма на образование;
- Предотвратена институционализация на децата в риск от настаняване в специализирана институция към края на стратегията;
- Поне 20% от децата, настанени извън семейството си, са настанени при близки и роднини;
- Подобрена грижа на деца, настанени в алтернативни форми на семейна грижа (настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване);
- Създаден капацитет за обхващане на поне 50% от децата с увреждания, отглеждани от семействата си, в различни форми на заместваща, дневна грижа;
- Намаление със 70% на децата в риск от отпадане от училище;
- Постигната степен на адаптиране на средата към нуждите на хората с увреждания;
- Реализирани инициативи и кампании за превенция на насилието и рисковото поведение във всички училища;
- Осигуряване на достъп до здравни грижи, медицинска и социална рехабилитация на деца с увреждания;
- Широко развитие на приемната грижа;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 15% от старите хора в община Две могили с приоритетно обхващане на самотно живеещите в отдалечените населени места в общината;
- Предотвратена преждевременна институционализация на поне 80-100 самотноживеещи стари хора чрез развитие на услуги за грижа в домашна среда.
- Изграждане на резидентни услуги за стари хора и хора с увреждания – среда близка до домашната;

Измерването на напредъка по тези показатели ще покаже до каква степен изпълнението на Общинската стратегия е допринесла за модернизацията на социалните услуги и политики за социално включване в област Русе в съответствие с националните приоритети за деинституционализация, подкрепа на интегритета на семейства и общности и европейските ценности.

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

4.3 Обобщена таблица за планираните услуги в община Две могили

Оперативен план по общини с времеви график за изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в
Област Русе 2016-2020 г.

№	Услуга/ дейност/ мярка	Местоположение	Капацитет	2016	2017	2018	2019	2020	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1	Дневен център за деца и възрастни с увруждания	гр. Две могили	20			20	20	20	проектно финансиране, ДДД	Община Две могили
2	Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психични разстройства или деменция	с. Могилино, общ. Две могили	40						проектно финансиране, ДДД	Община Две могили
3	Център за настаняване от семеен тип за стари хора	с. Бъзовец, общ. Две могили	15						проектно финансиране, ДДД	Община Две могили
4	Център за настаняване от семеен тип за стари хора	с. Острица, общ. Две могили	15						проектно финансиране, ДДД	Община Две могили

¹ Периодът на изграждане и подготовка за стартиране (или трансформиране) на услугите е отбелязан с [.....] във времевия график

¹ Периодът на предоставяне на социални услуги за потребителите е отбелязан с [.....] във времевия график

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

4.4 Оперативен план с времеви график за изпълнение на Общинската стратегия

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2016	2017	2018	2019	2020	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1	Център за обществена подкрепа	Гр. Две могили	xx	xx	xx	xx	xx	ДДД	Община Две могили
2	ЦНСТВХУИ	гр. Две могили	xx	xx	xx	xx	xx	ДДД общинска бюджет	Община Две могили
3	ЗЖХУИ	с. Могилино	xx	xx	xx	xx	xx	ДДД общинска бюджет	Община Две могили
4	Дневен център за деца и възрастни с увреждания	гр. Две могили	x	x	xx	xx	xx	Община Две могили	Община Две могили
5	Домашен социален патронаж <i>Общинска дейност</i>	гр. Две могили	xx	xx	xx	xx	xx	Община Две могили	Община Две могили
6	Домашен социален патронаж <i>По национална програма</i>	гр. Две могили	xx	xx	xx	xx	xx	НП	Община Две могили
7	Личен асистент Домашен помощник	гр. Две могили	xx	xx	xx	xx	xx	ОП"РЧР"	Община Две могили
8	Център за настаняване от семеен тип за стари хора	с. Бъзовец							Община Две могили
9	Център за настаняване от семеен тип за стари хора	с. Острица							Община Две могили
10	Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психични разстройства или деменция	с. Могилино							Община Две могили
11	Клубове на пенсионера	Община Две могили	xx	xx	xx	xx	xx	Общински бюджет	Община Две могили

¹ Периодът на изграждане и подготовка за стартиране (или трансформиране) на услугите е отбелязан с [.....x.....] във времевия график

¹ Периодът на предоставяне на социални услуги за потребителите е отбелязан с [.....xx.....] във времевия график

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

5. Функционални приоритетни направления

☛ **Приоритетно направление 3: Развитие на капацитета за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.**

Обща цел 3: Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на Община Две могили, с активното участие на всички заинтересовани страни.

Специфична цел 3.1. Изграждане на капацитет за управление на социални услуги в общината.

Мярка 3.1.1. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането, управлението и развитието на социалните услуги на територията на общината.

Осигуряване на адекватен брой служители (не по-малко от 2) в отделите, ангажирани с разкриването и управлението на социалните услуги на територията на общината.

Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на екипите в отделите в общината, ангажирани с управлението на социалните услуги и на доставчиците, които да осигурят:

- Повишаване на капацитета на служителите за изследване на потребностите на общността и планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск (деца, семейства, хора с увреждане, самотно живеещи стари хора и т.н.)
- Повишаване на компетентността за планиране и осъществяване на политики и програми за развитие на човешките ресурси, ангажирани с предоставянето на социални услуги в общината, обхващащи: развитие на системата на подбор, обучение, преобучение, управление и задържане на персонала, въвеждане на гъвкави системи за възнаграждения, обвързани с обема и качеството на предоставяните услуги и индивидуалното представяне и др.
- Повишаване на познанията на специалистите в отделите на общината по прилагането на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България (държавно делегирана дейност, с финансиране от общинските бюджети или с друго външно финансиране, осигурено от дарители или със средства от проекти);
- Повишаване на уменията и промяна на нагласите към възлагане на предоставянето на социални услуги на външни доставчици - неправителствени организации или търговски дружества;
- Повишаване на капацитета за наблюдение и оценка, както и за оказване на методическа подкрепа за повишаване на качеството на предоставяните социални услуги на територията на общината.

Мярка 3.1.2. Да се изгради капацитет на общинско ниво за кандидатстване и управление на средства от структурните фондове на ЕС и на други донорски програми.

Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучения за представители на екипа, управляващ социалните услуги в общината, които да осигурят придобиване и надграждане на умения за:

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Познаване, анализиране и ефективно използване на възможностите на съществуващите финансови инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС;
- Подготовка на проектни предложения. Основни умения за: трансформиране на проблемите в цели за постигане на промяна, подбор на специфични дейности и методи за интервенция, които осигуряват постигане на целите, планиране на необходимите финансови, човешки и материални ресурси за осъществяване на проекта, дефиниране на индикатори за проследяване на резултатите, планиране на мерки за осигуряване на качество на предоставените услуги, равен достъп и активно участие на потребителите в развитието и контрола по предоставяне на услугите, планиране на мерки и дейности за осигуряване на устойчивост.
- Управление на проекти, включващи: развитие на компетенциите за ефективно изпълнение на планираните дейности в рамките на проекта, добро управление на наличните ресурси, стимулиране на участието на всички заинтересовани страни, междуинституционално сътрудничество; документиране и популяризиране на успешните практики и резултати от проекта, осъществяване на дейности за осигуряване на необратимост и устойчивост на промяната

Мярка 3.1.3. Развитие на професионални умения и опит за гъвкаво и ефективно управление на социалните услуги

- Организиране на поредица от въвеждащи и надграждащи обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, за да се придобият адекватни управленски умения и практика за:
 - Анализиране на потребностите, проблемите и ресурсите в общността, свързани с разширяване на обхвата, повишаване на ефективността или със създаване на нови социални услуги;
 - създаване на методологии за новите услуги, организация на работата по предоставяне на новите услуги;
 - изграждане на стратегии за популяризиране на услугите и спечелване на доверието на клиентите;
 - развитие на междуинституционалното сътрудничество, както и привличане на представители на заинтересованите страни - граждани, НПО и пр. в процеса на осигуряване на ефективността и качеството на новите услуги;
 - договаряне предоставянето на социални услуги и взаимоотношения в този процес;
 - финансово управление и контрол;
 - наблюдение и оценка на социални услуги, ориентирано към резултатите и постигнатото качество.
- Организиране на обучения, семинари и конференции за обмяна на опит и добри практики, осигуряващи развитие на професионалните компетенции за създаване и прилагане на ефективни системи за управление на човешките ресурси, които представляват съвкупност от:

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Процедури за подбор на персонал за новите услуги, съобразно предварително изяснени длъжностни и функционални характеристики за специалистите и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на услугата;
- Дейности за привличане и развитие на специалисти, чрез стажантски програми и/или преобучение на специалисти и осигуряване на помощен персонал от социални услуги, след закриване на социални услуги в общините от областта;
- Дейности за привличане на специалисти чрез договаряне с други доставчици на социални услуги или с НПО, в рамките на съществуващи или новосъздадени партньорски взаимодействия на местно и регионално ниво, с цел по-ефективно и гъвкаво използване на съществуващия набор от специалисти в общините и в областта или с цел оптимизиране на разходите за високо квалифициран персонал.

Мярка 3.1.4. Повишаване на квалификацията и умения на управленския персонал в действащите социални услуги

Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучения за повишаване на управленския опит и квалификацията по отношение на:

- анализ на потребностите от специалисти и поддържащ персонал, дизайн/развитие на длъжностните и функционалните характеристики на персонала;
- подбор на персонал, ориентиране и обучение/преобучение на персонала, освобождаване на персонал;
- ефективно планиране на работните задачи и дейностите по предоставяне на услугите, съобразно потребностите от развитие на предлаганите социални услуги;
- въвеждане на иновативни практики за ефективна оценка на положениния труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по случаи за удовлетворяване на потребностите на клиентите;
- добро управление и задържане на специалисти и помощен персонал; осигуряване на тяхното непрекъснато развитие;
- стимулиране на работата в екип, работата в разширени/мултидисциплинарни екипи.

Специфична цел 3.2. Изграждане на капацитет за предоставяне на социални услуги

Мярка 3.2.1. Повишаване на квалификацията и уменията на персонала, директно ангажиран в предоставянето на социални услуги

Непрекъснато повишаване на капацитета за предоставяне на социални услуги на специалистите и помощния персонал, директно ангажиран в предоставянето на услуги. Осигуряване на поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогатяване на знанията и опита им за ефективна работа по случай;

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай.
- Придобиване на знания и умения за качествено предоставяне на социалните услуги, в които са ангажирани.

Специфична цел 3.3. Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

Мярка 3.3.1. Умения за насърчаване за изграждане на партньорства и работа в мрежа

Организиране на обучения, семинари, работни срещи и др. осигуряващи формиране и развитие на умения за изграждане и поддържане на ефективни партньорства на местно и областно ниво и работа в мрежа.

Предоставяне на консултации, обучителни модули и обучения чрез практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие:

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за общинската стратегия; умения за мобилизиране на потенциала на НПО за управление и предоставяне на социалните услуги, инициране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско ниво;
- Обучения и консултиране за подобряване на условията за включване на НПО като външни доставчици на услуги.

⇒ Приоритетно направление 4: Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги

Обща цел 4. Повишаване на ефикасността на услугите и осигуряване на равни възможности за достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

• **Специфична цел 4.1.** Стимулиране и развиване на междуобщинското партньорство в социалните услуги.

• **Специфична цел 4.2.** Развиване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и услуги.

При изпълнението на Стратегията са заложили конкретни дейности за развиване и апробиране на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности с други общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи. В Община Две могили ще продължи използването на разнообразни инструменти за сътрудничество като:

- Споразумения за съвместна работа за инициране/изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги;
- Партньорства – съвместни действия в определени от споразумението насоки за съвместна работа;
- Граждански/обществени съвети с постоянно действие;

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Обществени форуми – с периодично действие и вземане на консенсус и конференции с консенсус;
- Отворени работни групи с участие на всички заинтересовани страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи
- Привличане на местния бизнес и организациите на предприемачите при изпълнението на стратегията (за интегриране на пазара на труда на младежи, напускащи специализираните институции, за изграждане на социална инфраструктура, поддържане на сградния фонд за социални услуги, социално предприемачество.).
- Развитие на публично-частните партньорства при финансиране и съфинансиране на пилотни алтернативни социални услуги, които са от особено значение за решаване на проблемите на рисковите групи, но са извън кръга на държавното финансиране.

6. Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия

Разпределение на ролите и задачите на общината, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни; взаимодействие с институциите на областно ниво, в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги.

6.1 Управление на изпълнението на Стратегията, оперативно планиране, отчетност

Управлението на Стратегията и заложените в нея цели и мерки за постигането им е задача на Община Две могили и екипа, отговарящ за разкриването и предоставянето на социални услуги в общината.

Планирането се извършва в сътрудничество с ДСП и НПО след направен анализ на ситуацията и определяне конкретните нужди на потребителите от социални услуги.

6.2 Доставчици на социални услуги

Доставчици на социални услуги на територията на Община Две могили са:

- Община Две могили;
- Дирекция „Социално подпомагане“
- НПО, предоставящи социални услуги

6.3 Взаимодействие с областните структури

При разработването на настоящата Стратегия, както и при планирането и разкриването, закриването и/или реструктурирането на социални услуги на територията на общината се взема под внимание залегнатото в Областната стратегия за развитие на социални услуги за област Русе.

6.4 Партньорство и сътрудничество с други общини

При обмяната на добри практики и документирането и популяризирането на добри практики, реализирани на територията на Община Две могили, ще се търси взаимодействие със съседни общини, или такива, които имат опит в предоставянето на съответните социални услуги.

6.5 Участие на общината в мониторинга и оценката

Координатора на Териториалната работна група в Община Две могили е член на разширения екип на Областното Звено за мониторинг и оценка.

Като такъв той:

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ /2016 – 2020 г./

- Участва в планирането на дейностите по мониторинг и оценка;
- Участва в дискусии за определяне на ключовите въпроси на мониторинга и оценката и представя коментари по докладите за мониторинг и оценка;
- Събира информация за базовите индикатори в общината;
- Събира и систематизира текуща информация за социалните услуги и дейности;
- Оказва съдействие и логистика за проучвания, оценки, и др. дейности,
- осъществявани от външни експерти или организации в общината;
- Организира дискусии със заинтересованите страни за обсъждане на заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията.

7. Ресурси

7.1 Финансова рамка и източници на финансиране на социалните услуги в община Две могили

Социалните услуги в община Две могили се разкриват след кандидатстване с проектно предложение пред съответния финансиращ орган. След приключване на дейностите по проекта се пристъпва към кандидатстване за държавно делегиране на съответната социална услуга.

7.2 Други необходими ресурси – инфраструктура, сгради и материално техническа база

Ресурсите на Община Две могили като сграден фонд ще се използват максимално за качествено предоставяне на услуги за населението. При липсата на подходяща сграда или помещение ще се търси начин за финансиране на строителни или ремонтни дейности до покриване изискванията на критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги.

7.3 Човешки ресурси - Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

7.3.1 Управленски персонал – Екипа, работещ по социалните услуги в Община Две могили, Дирекция „Социално подпомагане“;

7.3.2 Брой и структура на необходимия персонал на социалните услуги

Според Методика за определяне числеността на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността, при разкриването на нова услуга или реструктурирането на съществуваща такава.

7.3.3 План за необходимите обучения и квалификационни курсове

По предварителна заявка от страна на управителя на социалната услуга или екипа, отговарящ за социалните услуги в Община Две могили.